

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.04.1992, sp. zn. 3 Cao 80/92, ECLI:CZ:NS:1992:3.CAO.80.1992.1

Číslo: 1/1994

Právní věta: Ustanovení zákona č.100/1988 Sb.(stejně tak jako dříve ustanovení zákona č.101/1964 Sb.), o sociálním zabezpečení,neumožňují,aby poživateli starobního důchodu byla dodatečně zhodnocena také doba zajetí od 10.5.1945 např.do roku 1949, pokud by nebyla prokázána existence pracovního poměru nebo existence nemocenského pojištění v této době. Neumožňuje to ani ustanovení § 162 odst.1 zákona č.100/1988 Sb. Přicházelo by tu v úvahu jen odstranění tvrdostí při provádění zákona o sociálním zabezpečení ve smyslu ustanovení § 174 zákona č.100/1988 Sb. a § 4 odst. 3 zákona č.582/1991 Sb. případně kladně vyřízené odstranění této tvrdosti by pak bylo důvodem pro nové rozhodnutí o úpravě důchodu.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 28.04.1992

Spisová značka: 3 Cao 80/92

Číslo rozhodnutí: 1

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Sociální zabezpečení

Předpisy: 100/1988 Sb. § 5 odst. 1 písm. c)
§ 174

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení z 15. 5. 1991 byla zamítnuta navrhovatelova žádost o zvýšení starobního důchodu s odůvodněním, že k době jeho zajetí v bývalém SSSR od 10. 5.1945 do 28. 8.1949 nemůže být přihlédnuto, neboť důchodové zabezpečení odsouzených, kteří v době výkonu trestu odnětí svobody jsou zařazeni v pravidelném výkonu prací, vzniká dnem zařazení na tyto práce, nejdříve však od 1. 1. 1950.

V opravném prostředku navrhovatel namítal, že v jeho případě nešlo o výkon trestu, že v zajetí v bývalém SSSR byl ve stejné situaci jako občané v koncentračních táborech, a trval na zvýšení důchodu s přihlédnutím ke zhodnocení doby strávené v zajetí.

Krajský soud v Ostravě opravnému prostředku nevyhověl a rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení potvrdil. Vycházel přitom z výpovědi navrhovatele, slyšeného jako účastník řízení k důkazu, z vyjádření odpůrce a z obsahu dávkového spisu. Soud tak zjistil, že navrhovateli byl přiznán starobní důchod od 24. 3. 1972, přičemž mu byla dodatečně zhodnocena doba nezaměstnanosti a

doba, kdy byl příslušníkem německé armády (tj. doba od 14. 12. 1935 do 20. 12.1939 a doba od 31. 12.1939 do 9. 5.1945). Zákon č. 101/1964 Sb., za jehož účinnosti byl starobní důchod přiznán, ani předpisy pozdější, neobsahují úpravu, která by se týkala zhodnocení doby zajetí ve smyslu žádosti navrhovatele. Podle názoru soudu nelze použít analogicky ani ustanovení § 66 odst. 1 zákona č. 128/1975 Sb., týkající se trestu odnětí svobody, neboť to umožňuje zhodnotit dobu výkonu trestu až od září 1953. Nebylo také prokázáno, že by navrhovatel byl v době zajetí podléhal pojištění. Na základě těchto skutečností soud prvního stupně shledal rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení správným a potvrdil ho.

V odvolání navrhovatel žádal zrušení rozsudku soudu prvního stupně. Domnívá se, že dobu zajetí nelze hodnotit jako dobu výkonu trestu, a uvádí, že Okresní správa sociálního zabezpečení v O. vyhověla jeho žádosti o odstranění tvrdosti podle § 174 zákona č. 100/1988 Sb. a doporučila zhodnocení doby zajetí jako doby zaměstnání.

Bývalý Nejvyšší soud České republiky potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a žádnému z účastníků řízení nepřiznal náhradu nákladů řízení.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně zjistil skutečný stav věci v potřebném rozsahu a vyvodil z něho správné skutkové i právní závěry, s nimiž se odvolací soud ztotožňuje.

Navrhovateli byl přiznán starobní důchod za účinnosti zákona č. 101/1964 Sb.. Podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. b) tohoto zákona se do doby zaměstnání započítává doba odbojové činnosti a věznění (internace) z politických, národnostních nebo rasových důvodů v době nesvobody, přičemž touto dobou se rozumí i doba zajetí, ovšem nejdéle do 9.5.1945 (§ 5 odst. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Sb., § 5 odst. 1 písm. b/ vyhlášky č. 149/1988 Sb.), pokud by její použití připadalo v úvahu ve smyslu ustanovení § 162 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb. Navrhovatel však požaduje zhodnocení doby zajetí od 10. 5. 1945 do 28. 8. 1949. Započetí této doby jako doby zaměstnání nemá v zákoně oporu. Aby uvedená doba mohla být při úpravě starobního důchodu vzata v úvahu jako doba zaměstnání, musel by navrhovatel prokázat, že v této době byl v pracovním poměru a že tato činnost zakládala nemocenské pojištění (§ 6 odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb., popřípadě § 8 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb.); to prokázáno nebylo.

Věcně správný rozsudek soudu prvního stupně byl proto odvolacím soudem potvrzen (§ 219, § 250f, § 2501 odst. 2 o. s. ř.).

Pro úplnost je třeba dodat, že doporučení Okresní správy sociálního zabezpečení v O. pro zhodnocení doby zajetí navrhovatele do doby zaměstnání není v projednávané věci ve stadiu odvolacího řízení rozhodné, neboť podle ustanovení § 174 zákona č. 100/1988 Sb. a § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. může odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, ministr práce a sociálních věcí České republiky, případně správa sociálního zabezpečení, které v jednotlivých případech ministr pověřil. Kladné vyřízení žádosti o odstranění tvrdosti by pak bylo důvodem pro nové rozhodnutí o úpravě důchodu.